

Sygnatura akt IX C 105/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 13-11-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Piotr Łuczak

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu w dniu 13-11-2014 r. we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. Ż.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości położonej przy ul. (...) we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddala powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.

Sygnatura akt IX C 105/14

UZASADNIENIE

Powód Z. Ż. w pozwie przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt IX Co 2101/13, w punkcie II zasądającym kwotę 140,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego. Uzasadniając żądanie powód podniósł, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia Katarzyna Pachla wszczęła przeciwko niemu na wniosek pozwanej dwa postępowania egzekucyjne. Przedmiotem postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. Km 104/13 była egzekucja kosztów postępowania kasacyjnego od wyroku WSA w Warszawie o sygn. Akt VII SA/Wa 1354/11, przyznanych w wyroku NSA o sygn. Akt II OSK 513/12 kwotę kwocie 297,00 zł. Z kolei, przedmiotem postępowania o sygn. akt Km 105/13 były koszty postępowania, jakie na wniosek pozwanego toczyło się przed tut. Sądem w sprawie o sygn. akt IX Co 105/14 w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wyrokowi NSA z dnia 21 czerwca 2013 r., sygn. akt II OSK 513/12 w zakresie punktu drugiego.

Powód twierdził, iż już w dniu 5 lipca 2013 r. zapłacił pozwanemu równowartość kosztów postępowania kasacyjnego, jakie zostały zasądzone w powyższym wyroku NSA. Dlatego też, zdaniem powoda, nie było celowe wszczęcie przeciwko niemu egzekucji zmierzającej do wyegzekwowania powyższej należności w sprawie Km 104/13, ani także poprzedzający egzekucję wniosek o nadanie klauzuli wykonalności. Tym samym, nie są zasadne koszty postępowania klauzulowego, zasądzone w punkcie II postanowienia tut. Sądu z dnia 30 października 2013 r., sygn. akt IX Co 2101/13, a egzekucja tej należności w sprawie Km 105/13 również jest niecelowa.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Pozwany podniósł, że należność z tytułu kosztów postępowania klauzulowego objęta kwestionowanym tytułem wykonawczym została zaspokojona w całości w toku egzekucji w sprawie Km 105/13. Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2014 r. Komornik Sądowy umorzył postępowania, wobec wyegzekwowania świadczenia i zarządził pozostawienie tytułu egzekucyjnego w aktach sprawy. Zdaniem pozwanej, brak jest zatem możliwości powtórnego domagania się wykonania tytułu wykonawczego.

Ponadto, pozwany zarzucił, że spełniając świadczenie z tytułu kosztów zasądzonych wyrokiem NSA powód błędnie powołał sygnaturę pierwszej instancji, to jest VII SA/Wa 1354/11, a nie sygnaturę sprawy II OSK 513/12. W tej sytuacji, skoro strona pozwana nie wiedziała o spełnieniu świadczenia, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi NSA i wszczęcie egzekucji tych kosztów było celowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2013r. Naczelny Sąd Administracyjny w sprawie o sygn. akt II OSK 513/12 uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 15 listopada 2011 r., sygn. akt VII SA/Wa 1354/11 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w W. (punkt 1 sentencji) oraz zasądził od Z. Ż. na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. 297 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 5 lipca 2013 r. Z. Ż. zapłacił na rachunek bankowy Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. kwotę 297 zł, wskazując w tytule przelewu, że dokonuje zapłaty za „koszty sądowe VII/SA/Wa 1354/11”.

(**dowód:** potwierdzenie transakcji, k. 8)

W dniu 8 października 2013 r. pozwany złożył w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 czerwca 2013 r., sygn. akt II OSK 513/12, w zakresie jego punktu 2 w stosunku do należności Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej we W. przy ul. (...) z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego w kwocie 297 zł.

Postanowieniem z dnia 30 października 2013 r., w sprawie o sygn. akt IX Co 2101/13, Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia w punkcie I sentencji nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 czerwca 2013 r., sygn. akt II OSK 513/12, w zakresie jego punktu 2 w stosunku do należności Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej we W. przy ul. (...), a w punkcie II sentencji zasądził od dłużnika Z. Ż. na rzecz wierzyciela kwotę 140,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego.

(**dowody** : dokumenty znajdujące się dołączonych aktach tut. Sądu w sprawie o sygn. akt IX Co 2101/13 - wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, postanowienie z dnia 30 października 2013r. sygn. akt IX Co 2101/13)

W dniu 9 grudnia 2013 r. Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia Katarzyny Pachli wniosek o wszczęcie przeciwko Z. Ż. egzekucji należności w wysokości 297 zł, na podstawie wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 czerwca 2013r., sygn. akt II OSK.

W dniu 13 grudnia 2013 r. komornik zawiadomił powoda jako dłużnika o wszczęciu egzekucji w sprawie Km 104/13.

W wiadomości e-mail z dnia 17 grudnia 2013 r. powód zawiadomił komornika, że należność będąca przedmiotem egzekucji została przez niego zapłacona w dniu 5 lipca 2013 r.

Na wniosek wierzyciela z dnia 19 grudnia 2013r., Komornik umorzył egzekucję postanowieniem z dnia 23 grudnia 2013r.

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2014 r. komornik ustalił koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji w sprawie w wysokości 348,64 zł, w całości obciążył nimi dłużnika i zakończył postępowanie egzekucyjne pozostawiając w aktach sprawy tytuł wykonawczy.

(**dowody** : dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej Km 104/13, k.43-51))

Powód złożył do Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu skargę na czynności komornika - punkt I postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia Katarzyny Pachli (sygn. akt Km 104/13), w którym obciążono tymi kosztami dłużnika.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt VI Co 243/14, Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków we Wrocławiu zmienił powyższe postanowienie w ten sposób, że kosztami postępowania obciążył wierzyciela - Wspólnotę Mieszkaniową nieruchomości położonej przy ul. (...) we W.. W uzasadnieniu postanowienia Sąd ten stwierdził, że egzekucja nie była celowa, skoro dłużnik spełnił świadczenie na długo przed jej wszczęciem i uzyskaniem klauzuli wykonalności.

Pozwana wspólnota złożyła zażalenia na postanowienie z dnia 3 kwietnia 2014r., które nieprawomocnym postanowieniem z dnia 30 października 2014 r. zostało odrzucone.

(**dowody** : dokumenty znajdujące się w aktach sprawy VI Co 243/14, k. 59-65)

W dniu 9 grudnia 2013 r. Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. (...) we W. jako wierzyciel złożyła również do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Katarzyny Pachli wniosek o wszczęcie przeciwko Z. Ż. egzekucji kwoty 140,80 zł na podstawie punktu II sentencji postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 19.11.2013r., sygn. akt IX Co 2101/13 oraz kwoty 60 zł kosztów klauzuli.

Pozwany jako wierzyciel wskazał we wniosku, aby przeprowadzić egzekucję między innymi z nieruchomości powoda - lokalu użytkowego położonego przy ul. (...) we W..

W dniu 13 grudnia 2013 r. komornik zawiadomił powoda jako dłużnika o wszczęciu przeciwko niemu egzekucji w sprawie Km 105/13

W dniu 17 stycznia 2014 r. na podstawie zajęcia rachunku bankowego powoda, komornik wyegzekwował kwotę 568,04 zł, z której kwota 230,80 zł przekazano wierzycielowi.

Tego samego dnia komornik ustalił koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji na kwotę 337,24 zł, w całości obciążył nimi powoda jako dłużnika, zakończył postępowanie egzekucyjne i pozostawił w aktach sprawy tytuł wykonawczy.

(**dowody** : dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej Km 105/13, k. 52-58)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się w niniejszej sprawie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, jakim jest postanowienie tut. Sądu z dnia 30 października 2013 r. sygn. akt IX Co 2101/13, w części, a mianowicie w zakresie punktu II sentencji, w którym Sąd zasądził od niego jako dłużnika na rzecz pozwanego jako wierzyciela, kwotę 140,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 czerwca 2013 r., sygn. akt II OSK 513/12. Twierdził przy tym, że nadanie klauzuli wykonalności powyższemu wyrokowi NSA, a tym bardziej koszty postępowania w tym przedmiocie, nie były celowe, skoro wykonał on niezwłocznie punkt 2 tego wyroku zasądający od powoda na rzecz pozwanej wspólnoty kwotę 297 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Zgodnie z art. 840 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Sąd stwierdził, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nie mogło zostać uwzględnione z tego względu, że wierzytelność z tytułu kosztów postępowania klauzulowego zasądzona w punkcie II sentencji postanowienia z dnia 30.10.2013r. została w całości wyegzekwowana w toku egzekucji w sprawie egzekucyjnej Km 105/13.

Wskazać należy, że powództwem opozycyjnym dłużnik zwalcza tytuł wykonawczy jako podstawę egzekucji, tj. dąży do pozbawienia lub ograniczenia jego wykonalności. Skoro zatem powództwo to wymierzone jest w tytuł wykonawczy tj. tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, to zasadniczą przesłanką skuteczności tego środka ochrony prawnej jest istnienie tytułu wykonawczego, a nie jedynie egzekucyjnego. Ponadto, obrona dłużnika za pomocą powyższego powództwa ma na celu pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego, a zatem w sytuacji, gdy świadczenie dochodzone od dłużnika określonym tytułem wykonawczym zostało już wykonane, powództwo staje się bezprzedmiotowe. Nie można bowiem skutecznie bronić się przed wykonaniem tytułu skoro właśnie wobec jego wykonania stan zagrożenia interesów dłużnika ustał. Ochrona taka jest co prawda pożądana z perspektywy dłużnika, jednak w tym zakresie przysługują mu już inne niż powództwo opozycyjne środki ochrony prawnej, w tym możliwość wystąpienia z powództwem o naprawienie szkody lub o zwrot wyegzekwowanego świadczenia. Jak wskazuje się wprost w literaturze, a pogląd ten, jak wynika z niżej przytoczonych orzeczeń, jest także ugruntowany w judykaturze, „Z chwilą wykonania świadczenia, dochodzonego tytułem wykonawczym, gaśnie jego wykonalność. Powództwo (...) [opozycyjne] może więc być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo to dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku” (zob. Z. Szczurek w: Egzekucja sądowa w Polsce, pod kierunkiem dr Z. Szczurka, Currenda, Sopot 2007, s. 323). Pogląd ten jest szeroko prezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego (tak m.in. w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 1988 roku w sprawie o sygnaturze akt I CR 255/88, LEX nr 8929 oraz z dnia 20 stycznia 1978 roku w sprawie o sygnaturze akt III CRN 310/77, LEX nr 8055, i z dnia 14 maja 2010 r. w sprawie II CSK 592/09), który wskazuje, że prezentowane stanowisko wydaje się oczywiste, jeśli zważy się, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane jest na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego, co oznacza, że może być ono realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. W związku z tym żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na tej podstawie nie może być skutecznie zgłoszone po wyegzekwowaniu należności.

W tym zakresie więc, wobec wyegzekwowania należności w postępowaniu egzekucyjnym, wykonalność tytułu wykonawczego wygasła, wobec czego powództwo podlegało oddaleniu.

Na marginesie jedynie wskazać należało, że bez względu na powyższe, powództwo i tak podlegałoby oddaleniu jako bezzasadne.

Powód kwestionuje bowiem wykonalność tytułu wykonawczego, twierdząc, że skoro spełnił świadczenie wynikające z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego, nie było konieczne wystąpienie przez pozwanego z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, a tym samym bezzasadnie powód został obciążony kosztami postępowania klauzulowego w punkcie II sentencji postanowienia z dnia 30.10.2013 r., sygn. akt IX Co 2101/13.

Sąd stwierdził, że zarzut spełnienia świadczenia może być podstawą pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 pkt 2 kpc. tylko jeśli dotyczy świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym. Powód przy tym nie powoływał się w niniejszej sprawie na spełnienie świadczenia z tytułu kosztów postępowania klauzulowego w sprawie IX Co 2101/13, ale spełnienie świadczenia z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego zasądzonych w punkcie 2 wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21.06.2013r., sygn. akt II OSK 513/12. Ta okoliczność była zresztą podstawą nieprawomocnego uwzględnienia skargi powoda na czynności komornika w sprawie Km 104/13 i obciążenie pozwanego jako wierzyciela kosztami niecelowej egzekucji tej należności.

Wskazać należy, że w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego Sąd nie jest natomiast własny orzekać o zasadności samej treści obowiązku stwierdzonego tym tytułem. Powództwo przeciwegzekucyjne jest środkiem obrony merytorycznej dłużnika, ale w ściśle określonych przypadkach, o jakich mowa w art. 840 kpc. Kwestionowanie zaś orzeczenia o kosztach postępowania klauzulowego w sprawie IX Co 2101/13 mogło zostać przez powoda dokonane poprzez wniesienie zażalenia na to orzeczenie we właściwym do tego trybie.

Z tych względów, na podstawie podanych wyżej przepisów Sąd oddalił powództwo, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

Nadmienić należy jednak, iż powodowi należy przyznać rację w kwestii okoliczności będącej źródłem konfliktu między stronami w zakresie egzekucji prowadzonych przeciwko powodowi w sprawach Km 104/13 i Km 105/13. Niewątpliwym jest bowiem, że powód spełnił świadczenie z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego zasądzonych w punkcie 2 wyroku NSA z 21.06.2013r., sygn. akt II OSK 513/12. Samo tylko wskazanie przez niego w tytule przelewu błędnie sygnatury sprawy w I instancji nie usprawiedliwia działania pozwanej, która złożyła wniosek o nadanie temu orzeczeniu klauzuli wykonalności, a następnie wszczęła egzekucję zarówno co do kosztów postępowania kasacyjnego, jak i kosztów postępowania klauzulowego, w sytuacji gdy należność z wyroku NSA została przez powoda zaspokojona. Pozwana powinna była zdawać sobie sprawę, jaką należność powód płaci, skoro powołał on prawidłowo sygnaturę sprawy w I instancji, w której w toku postępowania kasacyjnego został zobowiązany do zwrotu jego kosztów pozwanemu. Jeśli zaś wspólnota i członkowie zarządu mieli jakiegokolwiek wątpliwości co do tytułu zapłaty, powinni byli wyjaśnić je z powodem, a nie kierować sprawę do egzekucji, w której co istotne - przy małej wartości egzekwowanego świadczenia już we wniosku domagali się przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości lokalowej powoda.

Sąd miał na uwadze to, że powód mógł mieć zatem subiektywne przekonanie o słuszności podnoszonych przez niego twierdzeń. Powództwo zostało zaś oddalone ze względu na wykonanie w drodze egzekucji tytułu wykonawczego. Poza tym, podzielając zasadniczo racje powoda, Sąd stwierdził, że przedsięwziął on nieodpowiednie środki w celu dochodzenia swoich praw. Jak już zostało powiedziane, w stanie faktycznym niniejszej sprawy, powództwo o pozbawienie wykonalności nie jest właściwym środkiem, za pomocą którego dłużnik może kwestionować zasadność obciążania go kosztami postępowania klauzulowego.

Okoliczności te w ocenie Sądu uzasadniały orzeczenie o kosztach postępowania w niniejszej sprawie na podstawie art. 102 kpc. i nie obciążanie powoda jako przegrywającego spór kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.